

De zieke man van Europa



Column
Wim Boonstra

De afgelopen weken is opnieuw duidelijk geworden dat Griekenland de zieke man van Europa is. Nadat het land zich eerst ongestraft de euro in kon jokken, blijkt nu dat het gedrag en de financiële positie van de Griekse regering geen spat is verbeterd. Het is de achilleshiel van de Europese integratie: landen kunnen zich straffeloos misdragen. Afgezien van wat boze woorden van buitenlandse politici

hoeft een land dat de Europese afspraken aan zijn laars lapt nergens voor te vrezen. Dit is jammer, want het ondermijnt het draagvlak bij de bevolking voor de Europese Unie.

Als een land zich niet houdt aan de afspraken van het stabiliteits- en groeipact dan staan daar geen effectieve sancties tegenover. Verder is het natuurlijk zo dat zodra een groot land zich niet aan de afspraken houdt deze vaak snel terzijde worden geschoven. Dit gebrek aan effectieve sancties vloeit voort uit politieke onwil. Want het is kinderlijk eenvoudig om tot een sanctiesysteem te komen dat wel effectief is.

Zo kun je je voorstellen dat een land dat zich niet aan de afspraken houdt direct zijn aanspraken op Europese subsidies verliest. Helder en effectief, want eenvoudig te effectueren. Verder zou een land dat uit de pas loopt met zijn overheidsfinanciën en de regels aan zijn laars lapt direct zijn stemrecht in de Europese Centrale Bank moeten worden ontno-

men. Uiteraard zullen centrale bankiers bezwaar aantekenen tegen dit voorstel, omdat zij van mening zijn dat centrale bankiers nu eenmaal politiek onafhankelijk zijn, ongeacht hun nationaliteit. Daarmee wordt dan gemakshalve voorbij gegaan dat ook benoemingen van centrale bankiers door politici worden ver-richt.

Dus de politieke beïnvloeding is er uiteindelijk wel degelijk. En dan kan het gebeuren dat bij een besluit over het te voeren monetaire beleid het Griekse hemd toch nader zit dan de Europese rok. Want een beetje extra inflatie is nu eenmaal een veel eenvoudiger manier om de overheids-schuld terug te dringen dan de moeizame weg die loopt via

EU heeft er groot belang bij dat landen zich aan democratisch tot stand gekomen afspraken houden

begrotingsoverschotten en echte schuldreductie.

En als een land met zijn gedrag echt alle perken te buiten gaat dan kan ook nog worden gedacht aan sancties als het ontnemen van het stemrecht in de Raad van Ministers en Europees Parlement en het schorsen van zijn commissaris. Dit zijn nogal stevige sancties en je moet er dan ook terughoudend mee omgaan. Maar het is voor de effectiviteit van de EU van levensbelang dat alle landen zich aan de democratisch tot stand gekomen afspraken houden. Want uiteindelijk is een effectieve EU voor ons allemaal van doorslaggevend belang. De wereld verandert in een hoog tempo en het economische en politieke gewicht van opkomende markten als China en India neemt snel toe. Ook landen als Brazilië, en op termijn wellicht Indonesië en Turkije, ontwikkelen zich tot invloedrijke landen.

Deze landen zullen hun plaats in de internationale fora opeisen en dat betekent dat gevestigde

machten moeten inbinden. Dan hebben wij het over de VS en de Europese landen. Vooral Europa zal moeten inleveren, of we dat leuk vinden of niet. Alleen als de EU erin slaagt op de belangrijkste dossiers met één krachtige en gezamenlijke stem te spreken, kan haar invloed op het wereldtoneel worden gecontinueerd. Blijft Europa politiek versnipperd dan raken we in de marge.

Maar een Europa dat internationaal serieus genomen wil worden moet natuurlijk allereerst zichzelf serieus nemen. Dat begint met goede, democratisch tot stand gekomen onderlinge afspraken die, eenmaal genomen, ook kunnen worden afgedwongen. Een Europese Unie die zichzelf daarentegen niet serieus neemt, zal uiteindelijk verworpen tot de risee van de internationale gemeenschap. Daar heeft niemand baat bij, zelfs de Grieken niet.

.....
Wim Boonstra is chieft econo- mist bij Rabobank.

